

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 12/2017

5.6.2017

RAKENNUSAVUSTUS 2018

Yleistä

Kirkollisten rakennusten ja muiden seurakunnan toimitilojen rakennusavustusten jakoperusteet muuttuivat vuoden 2016 alusta. Muutoksesta tiedotettiin yleiskirjeellä 25/2016. Tämä yleiskirje korvaa sen, ja on edelleen tarkoitettu seurakuntien toiminnan ohjeeksi.

Jakoperusteiden muutos johtuu ennen kaikkea rahoitustavan muutoksesta. Seurakuntien saama osuus yhteisöveron tuotosta muuttui vuoden 2016 alusta valtion korvaukseksi. Lisäksi hakuprosessin uudistuksessa täsmennettiin avustusten myöntämisperusteita, tuen kohdistumista, hakuprosessia ja avustusten käsittelyä sekä tilitysmenettelyä. Hakuprosessissa siirryttiin sähköiseen asiointiin. Rakennusavustuksen perusteita varaudutaan tarkistamaan edelleen kirkon kiinteistörekisteri Basiksen käyttökokemusten perusteella.

Jakoperusteissa painotetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoa. Seurakuntien on huolehdittava arvorakennuksistaan. Asiantuntijana tässä työssä toimii useimmiten Museovirasto. Suojelamattomien rakennusten ja toimitilojen ylläpitoon haettuja avustuksia arvioitaessa korostetaan puolestaan taloudellisuutta.

Rakennusavustukset jakautuvat kahteen ryhmään:

- *valtion rahoituksesta jaettava avustus*
- *kirkon keskusrahaston tuki*

Valtion rahoituksesta jaettava avustus

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Eräillä yhteiskunnallisilla tehtävillä tarkoitetaan laissa hautaustoimeen, väestökirjanpitoon sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ylläpitoon liittyviä, laeissa säädettyjä tehtäviä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkailla rakennuksilla tarkoitetaan tässä ohjeessa lailla tai kirkkohallituksen päätöksellä suojeltuja rakennuksia.

Valtion rahoitus koskee kirkkolain tai maankäyttö- ja rakennuslain perusteella suojeltuja kirkollisia rakennuksia kokonaisuudessaan (KL 14 luku 2 §). Rakennusten eri osia ei tällöin erikseen rajata suojeluun kuuluviksi tai kuulumattomiksi. Avustusta voidaan myöntää suojellun kirkollisen rakennuksen korjaukseen, muutokseen ja konservointiin, näiden vaatimiin selvityksiin, suunnitteluun ja valvontaan sekä suojellun kirkon pihan käytävien, aitojen ja porttien korjaus-, muutos- ja konservointitöihin. Kirkkopihan korjaus- ja konservointitöihin avustusta voidaan myöntää, jos kyseessä on suojelukohde.

Kirkollinen arvoesineistö, esimerkiksi kirkkotaide ja kirkkosalin sisustus, kuuluu myös tämän avustuksen piiriin.

Kaikki seurakunnat, joilla on hallussaan suojeltuja kirkollisia rakennuksia, voivat hakea valtion rahoituksesta jaettavaa avustusta. Kirkkohallitus voi pyytää Museovirastolta lausuntoa asiasta, kun avustushakemus koskee suojeltua rakennusta.

Kirkon keskusrahaston tuki

Kirkon keskusrahaston tuki koskee niitä seurakuntien rakennuksia ja tiloja, jotka eivät ole suojeltuja. Hautausmaa on tämän tuen piirissä vain silloin, kun korjaus- tai rakennustyö tapahtuu kirkkopihassa. Yleensä avustusta myönnetään olemassa olevien rakennusten korjaamiseen ja muuttamiseen. Jos kyse on uudisrakentamisesta, seurakunnan edellytetään toimittavan hakemuksensa liitteenä tarve- ja hanke-suunnitelman lisäksi ajantasainen kiinteistöstrategiansa lähivuosille. Tämä on suositeltavaa myös laajojen korjaus- ja muutoshankkeiden perusteluna. Kirkkohallituksella on mahdollisuus pyytää ao. hiippakunnan tuomiokapitulilta lausunto hankkeesta.

Kirkon keskusrahaston avustusta ei voi hakea ulos vuokratun rakennuksen korjaamiseen.

Kaikkia hakemuksia koskevat edellytykset

Kaikkia rakennusavustuksia haetaan erityisellä hakulomakkeella. Myös maksatus- ja tilitysvaiheita varten on oma lomakkeensa. Lomakkeet ovat verkossa: www.evl.fi/sakasti > Talous ja hallinto > Keskusrahasto > Avustusjärjestelmä.

Rakennusten korjaaminen ja muuttaminen sekä hankintalain noudattaminen edellyttävät, että seurakunnassa on riittävä asiantuntemus hankkeen toteuttamiseksi. Tarvittaessa on käytettävä ulkopuolista asiantuntemusta. Avustushakemukseen on aina liitettävä tarpeelliset asiantuntijan laatimat selvitykset ja suunnitelmat. Perusvaatimuksena on yleensä vähintään yksityiskohtaiset luonnospiirustukset, L2- tai pääpiirustustaso, jolloin on mahdollista arvioida kustannuksia realistisesti. Avustushakemuksen perusteeksi voidaan hyväksyä myös kustannusarvio, joka on laadittu perusteellisen hankesuunnitelman pohjalta. Kustannusarvio on yleensä rakennuskohtainen. Suunnitelmien tasoa ja tarkkuutta voidaan tapauskohtaisesti tarkentaa toteutussuunnitelmilla.

Haettaessa avustusta jälkikäteen – yleensä kiireellisessä tapauksessa tai yksittäistä teknistä korjausta koskevassa tapauksessa – voidaan hakemuksen perusteena käyttää hyväksyttyä urakkatarjousta. Tällöin ilmoitetaan kiireellisen toteutuksen perusteet ja raportoidaan tehdyt toimenpiteet.

Avustusta ei myönnetä liikuteltavien koneiden eikä irtokalusteiden tai muun irtaimen kuten verhojen, astioiden, tuolien ja pöytien tai uusien ehtoollisvälineiden, kasukoiden ja vastaavien kustannuksiin. Sen sijaan kustannukset, jotka liittyvät kirkko- ja kappelialin kiinteään sisustukseen kalusteineen ja sisustuksen osaksi suunniteltuihin taidehankintoihin sekä kiinteisiin laitteisiin kuten vainajien säilytyskaappeihin, ovat avustuskelpoisia. Myös seurakunnan arvoesineistörekisterissä olevien ehtoollisvälineiden, kasukoiden, taideteosten tai muun arvoesineistön konservointiin voidaan hakea avustusta.

Jos seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä on ylläpidettävänä useita kirkkoja ja siunauskappeleita, voidaan laskentaperusteena käyttää kirkkojen ja siunauskappeleiden lukumäärällä jaettavaa verotuloa.

Laskelmassa huomioon otettavan siunauskappelin tulee olla ympärivuotisessa käytössä. Sen sijaan kirkoiksi katsotaan tässä yhteydessä myös niin sanotut vanhat kirkot tai autiokirkot, joita ei yleensä lämmitetä mutta joiden muu ylläpito on seurakunnan vastuulla.

Avustuksen määrä

Keskusrahaston tuen piiriin kuuluvien eli muiden kuin suojeltujen rakennusten tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakunnan verotuloista. Jos hakemus täyttää tuen myöntämisen edellytykset, avustusprosentti ja tuen enimmäismäärä selvitetään seurakunnan verotulojen ja -prosentin perusteella. Sen jälkeen tuen määrä lasketaan laskentakaavalla:

$$(1000-a/1,1/b/0,5)/1000 \times 100 \times (b+3)/5, \text{ jossa}$$

a = seurakunnan tai seurakuntayhtymän verotulot tuhansina euroina
b= seurakunnan tuloveroprosentti

Laskennallista avustusta myönnetään enintään 80 % kuluista silloinkin, kun kaava tuottaa korkeamman avustusprosentin. Alle 10 %:n avustuksia ei myönnetä. Keskusrahaston rakennusavustusta ei myönnetä seurakunnille, joiden kirkollisveroprosentti on pienempi kuin 1,5 %.

Valtion rahoituksen piirin kuuluvien, suojeltuja kirkollisia rakennuksia koskevien rakennusavustusten jaossa otetaan ensisijaisesti huomioon ne seurakunnat, jotka laskentakaavan perusteella ovat oikeutettuja saamaan avustusta. Tällöin käytetään samaa, edellä mainittua laskentakaavaa.

Jos avustuksiin käytettävissä oleva määräraha on pienempi kuin hakemusten yhteissumma, määräraha jaetaan hyväksytyjen hakemusten kesken tasasuhteessa. Tällöin jokainen hakemus käsitellään ensin erikseen ja määritellään tapauskohtainen avustus. Sen jälkeen avustussummia supistetaan jakotasauksella.

Kirkkohallitus varaa lisäksi mahdollisuuden ohjata rakennusavustusvaroja yhteishankkeisiin, joissa tehdään useita seurakuntia koskevia selvityksiä ja korjausta koskevia kokeiluja. Yhteishankkeiden kustannukset rajataan pääsääntöisesti enintään 10 %:iin vuotuisista määrärahoista. Vuosina 2016–2018 yhteishankkeena rahoitetaan kirkon kiinteistörekisteri Basiksen hankintaa.

Avustuksen hakeminen kirkkohallitukselta

Avustushakemuksen käsittelee seurakunnassa kirkkoneuvosto ja seurakuntayhtymässä yhteinen kirkkoneuvosto. Hakemukset lähetetään kirkkohallitukselle osoitettuna kerran vuodessa. Hakuaika päättyy vuoden lopussa. Hakemuskäytökävy ja tarvittavat liitteet lähetetään sähköisesti samoin kuin myöhemmän vaiheen maksatuspyynnöt ja tilitykset. Hakemukset käsitellään toimitettujen asiakirjojen pohjalta. Niistä on saatava riittävä selvyys kohteesta ja suunniteltujen toimenpiteiden asianmukaisuudesta. Seurakunnan rakennuksia koskevat tiedot on liitettävä hakemukseen. Kirkkohallitus voi pyytää seurakuntaa täydentämään hakemusta.

Kirkon uusi kiinteistönhallintajärjestelmä eli kirkon sähköinen kohderekisteri Basis otetaan käyttöön vuosina 2016–2018, jolloin rakennuksia koskevat tiedot tulee tallettaa järjestelmään. Rakennusavustuksia voidaan sen jälkeen myöntää vain järjestelmän käyttöön ottaneille seurakunnille. Tämän ehdon voimaantulon ajankohdasta tiedotetaan erikseen. Lisätietoja seurakuntien kiinteistönhallintajärjestelmästä, ks. yleiskirje 13/2015 sekä Sakastin sivuilta sakasti.evl.fi/basis.

Seurakunta voi kirkon rakennusavustuksen lisäksi hakea muita avustuksia, kuten energiatukea tai EU-rahoitusta. Muualta saatu tai haettu rahoitus ja sen käyttötarkoitus on aina ilmoitettava rakennusavustushakemuksessa. Muulta saadun rahoituksen vaikutus myönnettävään avustukseen harkitaan tapauskohtaisesti. Esimerkiksi seurakunnan saama vakuutuskorvaus voi vaikuttaa avustusta vähentävästi.

Päätös ja tuen maksaminen

Kirkkohallitus käsittelee hakemukset ja tekee päätökset avustuksista vuosittain viimeistään huhtikuun täysistunnossa. Päätös koskee sekä hankekohtaista avustusprosenttia että avustuksen enimmäismäärää. Päätös on voimassa myöntämivuoden ja kolme seuraavaa vuotta. Jos avustusta ei tässä ajassa ole haettu maksatukseen, avustus raukeaa.

Avustuksen enimmäismäärää ei voida korottaa. Seurakunta voi kuitenkin hakea eri hakemuksella toistuvasti avustusta samalle kohteelle, jos toimenpiteet koskevat kohteen muita osia. Toistuvuudesta tulee ilmoittaa ensimmäisen hakemusvaiheen yhteydessä.

Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Pienehköjä, alle 10 000 €:n hankkeita koskevat avustukset maksetaan yhdessä erässä. Suurempien avustusten viimeisen maksatuserän tulee olla vähintään 10 000 €. Osatilitysten tulisi olla keskenään mahdollisimman saman suuruisia. Ensimmäisen osamaksatuspyynnön yhteydessä ilmoitetaan hankkeen aikataulu sekä jäljellä olevien maksatuspyyntöjen arvioidut ajankohdat ja suuruudet. Viimeisen maksatuserän eli lopputilityksen yhteydessä seurakunnan on toimitettava kuvitettu selvitys avustuksella aikaan saaduista toimenpiteistä. Lisäksi on toimitettava tilintarkastajan lausunto, jos myönnetyn avustuksen kokonaissumma on yli 10 000 €. Laskujäljennöksiä ei liitetä maksatuspyyntöihin.

Lisätiedot:

Rakennusavustuksen jakoa koskevat asiat:

yliarkkitehti Antti Pihkala 050 5298 431, antti.pihkala(at)evl.fi

Maksatus ja tilitykset:

kirjanpitoapäällikkö Markku Vasara 040 1425 194, markku.vasara(at)evl.fi

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo

Leena Rantanen

ISSN 1797-0326